

- 3) Με δεδομένη την αρχή της δικονομικής αυτονομίας, είναι το εθνικό δικαστήριο υποχρεωμένο να λάβει υπόψη τις δεσμευτικές κατευθυντήριες οδηγίες που του έχει δώσει ένα ανώτερο δικαστήριο, το οποίο ακύρωσε την απόφαση του πρώτου εθνικού δικαστηρίου και ανέπεμψε την υπόθεση προς επανεξέταση στο ίδιο αυτό δικαστήριο, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις ότι οι οδηγίες αυτές αντιβαίνουν στο κοινοτικό δίκαιο;
- 4) Αν η σχετική θεραπεία δεν μπορεί να παρασχεθεί στον ασφαλισμένο στο έδαφος του κράτους μέλους όπου κατοικεί, αρκεί, για να γεννάται υποχρέωση του κράτους μέλους αυτού να χορηγήσει έγκριση για θεραπεία σε άλλο κράτος μέλος κατά το άρθρο 22, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 1408/71, να αναφέρεται η εν λόγω θεραπεία ως είδος θεραπείας μεταξύ των παροχών που προβλέπονται από τη νομοθεσία του κράτους κατοικίας, ακόμη και αν η νομοθεσία αυτή δεν αναφέρει ρητά τη συγκεκριμένη θεραπευτική μέθοδο;
- 5) Αντιβαίνει στο άρθρο 49 ΕΚ και στο άρθρο 22 του κανονισμού 1408/71 μια εθνική διάταξη, όπως το άρθρο 36, παράγραφος 1, του βουλγαρικού νόμου για την ασφάλιση κατά ασθενειών, που προβλέπει ότι οι υποχρεωτικά ασφαλισμένοι δικαιούνται την επιστροφή ενός μέρους ή ολόκληρου του ποσού των δαπανών ιατρικής περίθαλψης στην αλλοδαπή, μόνο εφόσον έχουν λάβει σχετική προέγκριση;
- 6) Πρέπει το εθνικό δικαστήριο να υποχρεώσει τον αρμόδιο φορέα του κράτους στο οποίο είναι ασφαλισμένος ο ενδιαφερόμενος κατά ασθενειών να χορηγήσει το απαραίτητο για τη θεραπεία στην αλλοδαπή έγγραφο (το έντυπο E 112), εφόσον το δικαστήριο αυτό θεωρεί παράνομη την άρνηση χορήγησης του εγγράφου αυτού, στην περίπτωση κατά την οποία η αίτηση χορήγησης του εγγράφου έχει υποβληθεί πριν από τη θεραπεία στην αλλοδαπή και η θεραπεία έχει ολοκληρωθεί πριν εκδοθεί η δικαστική απόφαση;
- 7) Σε περίπτωση που στο παραπάνω ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση και το δικαστήριο θεωρεί παράνομη την άρνηση έγκρισης της θεραπείας στην αλλοδαπή, πώς πρέπει να επιστραφούν στον ασφαλισμένο οι δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε για τη θεραπεία του:
- α) απευθείας από το κράτος στο οποίο είναι ασφαλισμένος ή από το κράτος στο οποίο υποβλήθηκε στη θεραπεία, κατόπιν υποβολής της έγκρισης για τη θεραπεία στην αλλοδαπή;
- β) μέχρι ποιο ποσό, στην περίπτωση που η έκταση των παροχών που προβλέπονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας διαφέρει από την έκταση των παροχών που προβλέπονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η θεραπεία, εφόσον ληφθεί υπόψη το άρθρο 49 ΕΚ, το οποίο απαγορεύει τους περιορισμούς στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών;

(¹) Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73), όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1).

Προσφυγή της 15ης Μαΐου 2009 — Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(Υπόθεση C-176/09)

(2009/C 180/50)

Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική

Διάδικοι

Προσφεύγον: Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου (εκπρόσωποι: C. Schiltz και P. Kinsch, δικηγόρος)

Καθών: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αιτήματα του προσφεύγοντος

Το προσφεύγον ζητεί από το Δικαστήριο:

- κυρίως, να ακυρώσει το χωρίο που έχει ως εξής: «και στον αερολιμένα με την υψηλότερη επιβατική κίνηση σε κάθε κράτος μέλος» και το οποίο περιλαμβάνεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 2009/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2009, για τα αερολιμενικά τέλη (¹).
- επικουρικώς, να ακυρώσει την οδηγία στο σύνολό της,
- να καταδικάσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα δικαστικά έξοδα.

Ισχυρισμοί και κύρια επιχειρήματα

Προς στήριξη της προσφυγής του, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου επικαλείται δύο λόγους.

Με τον πρώτο λόγο, το προσφεύγον προβάλλει παραβίαση της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων καθόσον επιβάλλονται υποχρεώσεις διοικητικής και οικονομικής φύσης σ' έναν αερολιμένα, όπως αυτός του Λουξεμβούργου-Findel, λόγω της διευρύνσης του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2009/12/ΕΚ στους αερολιμένες «με την υψηλότερη επιβατική κίνηση σε κάθε κράτος μέλος», υποχρεώσεις από τις οποίες απαλλάσσονται άλλοι αερολιμένες που βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση, χωρίς να δικαιολογείται αντικειμενικώς η διαφορετική αυτή αντιμετώπιση. Συναφώς, το προσφεύγον αναφέρει, ειδικότερα, την κατάσταση των αερολιμένων του Hahn και του Charleroi, που εξυπηρετούν την ίδια γεωγραφική ζώνη και την ίδια πελατεία με αυτές που εξυπηρετεί ο αερολιμένας του Findel και που αμφότεροι δέχονται μεγαλύτερο αριθμό επιβατών απ' ό,τι ο αερολιμένας του Findel, χωρίς ωστόσο να υπάγονται στις ίδιες υποχρεώσεις. Η παρουσία συνόρων μεταξύ των τριών αυτών αερολιμένων ουδώς μπορεί να δικαιολογήσει τη διαφορετική μεταχείρισή τους.

Με τον δεύτερο λόγο, το προσφεύγον προβάλλει επίσης ότι η επίμαχη διάταξη δεν τηρεί τις αρχές της επικουρικότητας και της

αναλογικότητας. Αφενός, συγκεκριμένα, η παρέμβαση σε ευρωπαϊκό επίπεδο δεν είναι αναγκαία για τη ρύθμιση μιας καταστάσεως που θα μπορούσε κάλλιστα να ρυθμιστεί σε εθνικό επίπεδο, υπό την προϋπόθεση ότι δεν συμπληρώνεται το όριο των 5 εκατομμυρίων επιβατών. Αφετέρου, η εφαρμογή της οδηγίας οδηγεί σε διαδικασίες και σε πρόσθετες δαπάνες που δεν δικαιολογούνται για έναν αερολιμένα όπως είναι αυτός του Findel, ο οποίος έχει την ιδιαιτερότητα να καταγράφει την υψηλότερη επιβατική κίνηση σ' ένα κράτος μέλος, χωρίς ο παράγοντας αυτός να έχει καμία πραγματική σημασία από την άποψη των στόχων της οδηγίας.

(¹) EE L 70, σ. 11.

Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, την οποία υπέβαλε το Conseil d'État (Βέλγιο) στις 15 Μαΐου 2009 — Le Poumon vert de la Hulpe ASBL, Jacques Solvay de la Hulpe, Marie-Noëlle Solvay, Jean-Marie Solvay de la Hulpe, Alix Walsh κατά Région wallonne

(Υπόθεση C-177/09)

(2009/C 180/51)

Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική

Αιτούν δικαστήριο

Conseil d'État

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Προσφεύγοντες: Le Poumon vert de la Hulpe ASBL, Jacques Solvay de la Hulpe, Marie-Noëlle Solvay, Jean-Marie Solvay de la Hulpe, Alix Walsh

Καθή: Région wallonne

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Μπορεί το άρθρο 1, παράγραφος 5, της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (¹) να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αποκλείει από το πεδίο εφαρμογής του μια νομοθεσία —όπως είναι το νομοθετικό διάταγμα της Περιφέρειας της Βαλλωνίας της 17ης Ιουλίου 2008, σχετικά με ορισμένες άδειες για τις οποίες συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος— που περιορίζεται στη μνεία ότι «διαπιστώθηκε ότι συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος» για τη χορήγηση πολεοδομικών αδειών, περιβαλλοντικών αδειών και ενιαίων αδειών σχετικά με τις ενέργειες και τις εργασίες που παραδίδει και που «επικυρώνει» τις άδειες για τις οποίες ορίζει ότι «διαπιστώθηκε ότι συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος»;
- 2) α) Αντιβαίνει στα άρθρα 1, 5, 6, 7, 8 και 10α της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/11/ΕΚ (²) του Συμβουλίου και την οδηγία 2003/35/ΕΚ (³) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ένα νομικό καθεστώς βάσει του οποίου το δικαίωμα εκτελέσεως ενός σχεδίου το οποίο υπόκειται σε εκτίμηση επιπτώσεων αναγνωρίζεται με νόμο, κατά της

οποίας δεν είναι δυνατή η άσκηση ένδικου βοηθήματος ενώπιον δικαστηρίου ή άλλου ανεξάρτητου και αμερόληπτου οργάνου το οποίο έχει συσταθεί με νομοθετική πράξη, το οποίο να παρέχει τη δυνατότητα να αμφισβητηθεί, τόσο από απόψεως ουσίας όσο και από απόψεως εφαρμοσθείσας διαδικασίας, η απόφαση που αναγνωρίζει το δικαίωμα εκτελέσεως του σχεδίου;

- β) Πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 9 της Συμβάσεως του Aarhus για την πρόσβαση σε πληροφορίες, για τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, η οποία συνήφθη στις 25 Ιουνίου 1998 και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα με την απόφαση του Συμβουλίου 2005/370/ΕΚ, της 17ης Φεβρουαρίου 2005 (⁴), πό την έννοια ότι επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προβλέπουν τη δυνατότητα ασκήσεως ένδικου βοηθήματος ενώπιον δικαστηρίου ή άλλου ανεξάρτητου και αμερόληπτου οργάνου το οποίο έχει συσταθεί με νόμο προκειμένου να είναι δυνατή η αμφισβήτηση της νομιμότητας, σε σχέση με οποιοδήποτε ζήτημα ουσίας ή διαδικασίας που εμπίπτει τόσο στις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου όσο και στις διατάξεις που αφορούν τη διαδικασία και διέπουν την έγκριση σχεδίων που υπόκεινται σε εκτίμηση επιπτώσεων, αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 6;

- γ) Πρέπει, βάσει της Συμβάσεως του Aarhus για την πρόσβαση σε πληροφορίες, για τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, η οποία συνήφθη στις 25 Ιουνίου 1998 και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα με την απόφαση 2005/370/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 2005, το άρθρο 10α της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2003/35/ΕΚ, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προβλέπουν τη δυνατότητα ασκήσεως ένδικου βοηθήματος ενώπιον δικαστηρίου ή άλλου ανεξάρτητου και αμερόληπτου οργάνου το οποίο έχει συσταθεί με νόμο προκειμένου να είναι δυνατή η αμφισβήτηση της νομιμότητας των αποφάσεων, των πράξεων ή παραλείψεων που άπτονται οποιοδήποτε ζητήματος ουσίας ή διαδικασίας που εμπίπτει τόσο στις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου όσο και στις διατάξεις για την εφαρμοστέα διαδικασία οι οποίες διέπουν τα σχέδια που υπόκεινται σε εκτίμηση επιπτώσεων;

(¹) Οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (EE L 175, σ. 40).

(²) Οδηγία 97/11/ΕΚ του Συμβουλίου της 3ης Μαρτίου 1997 περί τροποποιήσεως της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (EE L 73, σ. 5)

(³) Οδηγία 2003/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, σχετικά με τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον και με την τροποποίηση όσον αφορά τη συμμετοχή του κοινού και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, των οδηγιών 85/337/ΕΟΚ και 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου — Δήλωση της Επιτροπής (EE L 156, σ. 17).

(⁴) Απόφαση 2005/370/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 2005, για σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της σύμβασης για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε θέματα περιβάλλοντος (EE L 124, σ. 1).